

TANKAR OM VÅR TID
av 14 unga

LÄSRÖRELSEN ●●●

Tankar om vår tid

Vi lever i en tid präglad av starka åsikter och intensiva uttryck. Nya medier gör debatten tillgänglig på ett sätt som inte var möjligt för bara tjugo år sedan. Ofta är tonen polemisk. Ibland hätsk. Att navigera i omvärlden ställer helt nya krav. Vad är en stor fråga och vad är en liten, när volymen är så högt uppskruvad? Och vad rör sig i huvudet på nästa generation? De som en gång ska ta över samhället. Det ville vi ta reda på. Vi gjorde det i samarbete med Bokmässan, Tidningen Skriva och med stöd av Pressbyrån.

Många av Läsrörelsens projekt syftar till att på alla tillgängliga sätt ge barn och unga möjlighet att utveckla och använda språket. Det har vi gjort sedan vi startade på Bokmässan år 2000.

I e-boksprojektet *Tankar om vår tid* – som genomförts av Nätverket LÄSLOV och drivs av Läsrörelsen – har vi vänt oss till unga på högstadier och gymnasier i hela landet och gett dem möjlighet att dela med sig av sina tankar. Skrivutrymmet var begränsat till 2 500 tecken.

Bland bidragen har vi valt 14 som på ett övertygande sätt visar unga människors tankar.

Trevlig läsning.

Elisabet Reslegård
Ordförande och projektledare
Läsrörelsen och Nätverket
LÄSLOV

Johan Unenge
Sveriges förste läsambassadör
Styrelsemedlem i Läsrörelsen

JAG LEVER som tonåring i vårt samhälle år 2018. Det finns många människor på vår jord som brinner för en enstaka fråga, men jag brinner för många olika frågor i vårt upp och nervända samhälle.

Jag är den dottern som kan diskutera med min pappa i flera timmar. När jag hör om övergrepp eller orättvisor mot oss livmoderbärare så blir jag så besviken och arg på vår VÄRLD. Ja, VÄRLD eftersom det som händer här, också händer över hela världen. Jag som ung livmoderbärare vill kunna gå själv på kvällen mitt inne i stan UTAN att känna mig orolig bara för att jag har en FEMININ kropp!

Jag som ung menstruerande vill inte behöva gifta mig med en MAN på grund av att män har högre löner än oss. Jag vet att vi kvinnor i Sverige har det väldigt bra med vår lön, men den är inte lika hög som mäns. Det betyder att om två kvinnor lever i ett samkönat äktenskap så tjänar de bara två »kvinnlöner«. Det i sin tur innebär att det paret får en betydligt mindre inkomst varje månad än ett tvåkönat äktenskap.

Att få älska och vara den man vill SKA vara en självklarhet år 2018. Det är det i vissa hem men långt ifrån i alla. Att anta någons kön eller sexuella läggning kan leda till självmord eftersom man mår väldigt dåligt om man inte blir sedd som den man faktiskt är.

Jag ska erkänna att jag inte var medveten om detta innan jag

hittade YouTube. Många YouTubers är öppna och förklarar gärna för andra, som till exempel HBTQ-personerna Thomas Sekelius, Freja Lindberg och Henry Ash.

Vi måste sluta ANTA kön och sexuella läggningar och istället fråga och vara öppna om HBTQ-frågor, det är 2018 vi lever i!

Jag längtar efter att få se var vår värld är om 10 år eftersom det finns underbara förebilder för dagens ungdomar som kämpar för att alla ska få ha en plats i vårt samhälle.

Matilda Vikström, Piteå

DEN VARMA luften inne i hallen värmer upp dina stelfrusna händer och ansikte. Runt omkring dig rusar ungdomar som försöker hitta rätt i ett virrvarr av olika gymnasiers montrar och stora skyltar.

»Skräddarsydda program bara för dig!«

»Vi gör dig redo för högskolan!«

»Linjen för dig som vill jobba direkt!«

Det är dags att börja tänka på din väg i livet. Du tänker att det bästa skulle vara ifall du kunde hitta den där drömvägen, den asfalterade vägen som ligger så rak och fin. Du kan inte riktigt se det ännu men långt där borta väntar det du verkligen vill nå.

Det enda du behöver göra är att hoppa på din cykel och dra iväg. Kanske måste du väja för ett rådjur som ska över vägen, kanske kommer en skarp kurva som gör att du behöver sakta ner. Vägen känns rätt lugn, den gör inga stora svängar och den tar dig dit du vill. Medan du har ett bra grepp om styret kan du drömma om anledningen till att du cyklar. Den underbara slutpunkt där havet glittrar och vindarna har slutat blåsa. Visst ser det fint ut? Visst var det värt att ta denna väg?

Men svaret är nej. Det finns helt enkelt ingen väg, för livet är något helt annat. Det är förändring, det är cykler, det är outforskade hav och uråldriga skogar att gå vilse i. Livet är att du stannar med cykeln framför rådjuret och hoppar av, det är att

du följer efter rådjuret och vandrar iväg genom skogen. Det är att det blir snöstorm och hagel och en massa minusgrader. Livet är inte att cykla på en väg och till slut nå målet, för det handlar inte om att komma fram. Det finns inte någon slutpunkt där borta där allt är bra. Livet handlar om att uppleva och lära sig saker. Livet handlar om att leva.

Så nu när du står här mitt i kaoset som är gymnasieämässan. Ta ett steg i taget och istället för att tänka på din väg, tänk på din riktning, för din riktning kräver ingen karta. Välj det du tycker är kul. Kanske går du fel och hamnar i gyttja, men i så fall hittar du en annan stig som funkar bättre. Förhoppningsvis kommer du uppleva mycket där du går. Det kommer finnas bra stunder och det kommer finnas dåliga stunder. Det är precis så det ska vara.

Lev nu.

Felix Rosenberg, Göteborg

ITORSDAGS ringde min mobil kl. 02:37. Mitt trötta ego funderade starkt på att inte svara, men efter några sekunders tänkande svarade jag ändå. Ilskan över att ha blivit väckt mitt i natten en torsdag ersattes snabbt av en ilska orsakat av något helt annat

Jag var arg för att landet jag lever i inte lägger något som helst värde i människoliv. Trött på att ständigt höra kommentaren: »Sverige är ju mer jämställt än andra länder«, när det så tydligt inte är det. När kvinnor fortfarande får sämre betalt än män för utförandet av samma jobb, när barn med utländska namn får sämre betyg, när folk sitter på gatan och tigger och när ett parti med nazistisk bakgrund och med en rasistisk, sexistisk och islamofobisk agenda är en del av vår riksdag. Jag är trött på att kommentaren används som någon slags ursäkt för att folk inte orkar vara politiskt korrekta eller faktiskt anstränga sig för att göra Sverige till en nation för alla.

Jag var arg för att flyktingar får bära skulden för det ökade våldtäktsantalet. Tro det eller ej så är det ett helt felaktigt påstående. För till skillnad från européer på 1700-talet så kommer inte folk till Sverige för att stjäla, våldta och förslava oss, de kommer hit för att de måste. Ingen vill lämna sitt hem, sina rötter eller sin familj. Man tvingas till det.

Jag är så trött på att höra att invandring kostar för mycket pengar när statsbudgeten används för att skydda nazister som vandrar runt på våra gator och förmedlar sin våldsamma, etno-nationalistiska propaganda. Jag menar, hur kommer det sig att de får lov att demonstrera överhuvudtaget? Jo, juste! Vi har en så kallad yttrandefrihet så de måste ju få uttrycka sina åsikter. Eftersom en rörelse som bygger på att utplåna allt som inte är vitt tydligen inte är hets mot folkgrupp.

Att argumentera med folk om orättvisor och förtryck i Sverige är som att vandra runt i cirklar. Hur mycket man än går och går så kommer man aldrig fram till det jämställda och demokratiska land som Sverige anser sig vara. Långsamt och effektivt förvandlas vi till en nation där bara vita, heterosexuella män kan röra sig fritt och det skrämmer mig oerhört mycket.

Så nu tycker jag att alla stolta svenskar ska ta och fundera riktigt noga på hur jämställt Sverige är. När en vän ringer kl. 02:37 en torsdag för att gråtande och skrikande berätta att hennes 16-åriga afghanska pojkvän och hans 13-åriga bror kommer att utvisas.

Naomi Kouame, Göteborg

VÅLD FÖDER våld. Jo sannerligen. Vare sig det är ett agerande från ledaren i det tidiga Sovjet eller min vredgade skolkamrat. Inga ansträngningar för att fånga sitt förnuft och inte ge sig in i dispyter. Istället ett vansinnigt yr-väder, förblindat av emotionella impulser.

Jag, liksom de flesta elever, har troligtvis någon enstaka gång utsatt någon för övergrepp utan att faktiskt tänka igenom sin handling. Tanken på att det finns elever som har detta som vana för att lösa en konflikt gör att jag frågar mig gång på gång, var finns empatin?

Kommer inte ångesten som bieffekt? Inget?

Det känns som om hundratals hjärnceller dör bara jag tänker på hur ofta detta förekommer i skolan. Det är trots allt där som samhällets framtid ligger.

Jag säger er, jag lever fortfarande med skam för den gången när ridån gick ner och förnuftet gjorde sorti. När jag slog till Arvid i 4:an. Tankarna bara rusade genom mitt huvud, jag mådde illa och ville gråta mig ur situationen. Samtidigt bildades en stor ring av nyfikna elever som observerade den ihoprullade stackaren som täckte ansiktet med händerna och grät.

Det är lustigt hur känslorna bara kan byta från ett läge till ett annat, hur rätt det kändes att svinga min knytnäve i magen på honom. En känsla som direkt omvandlades till total ångest.

Jag insåg snabbt att en resonerande konversation hade kunnat sluta i ett mycket lämpligare scenario. När jag väl satt vid expeditionen hos rektorn kändes det hela mycket onödigt då den ursprungliga konflikten skulle ha kunnat lösas mer effektivt på plats, med bara några få ord.

Elever måste inse att när man demonstrerar sin makt och ständigt försvarar sin prestige genom aggressivitet och våld, då tar man en omväg. Man skapar sannerligen en större konflikt än den som var från början. Varför hålla tändvätska på ett brinnande hus?

Samtidigt är det minst sagt orättvist att inte nämna att det kan finnas andra avgörande faktorer som påverkar dessa elevers handlingar. En alkoholiserad pappa kanske inte är den bästa förebilden när man, speciellt som ung, ska finna de rätta vägarna i livet.

Men du, min vredgade skolkamrat. Ändra dig, gör det här och nu! Visa hur du kan behärska konsten att föra en konversation med mångsidiga åsikter på ett fredligt sätt.

Konservera våldet i en burk. Gräv sedan ner den i jorden och ta aldrig upp den igen, för i slutänden är det alltid du som är förloraren.

Jacob Quiroga Sebbfalk, Göteborg

DUBBELMORAL

Det var en gång tre politiker som hette Annika, Fred och Louise. Varje Fredag åkte de på ett möte i Stockholm för att diskutera miljöfrågor. Det är där vår berättelse börjar.

Har någon en idé på hur man kan förbättra miljön?

Vi kan sortera sopor bättre.

Vi kan äta mer vegetariskt.

Vi borde sluta överkonsumera.

Lysande idéer allihop!

Oj, titta på klockan bäst att vi avslutar.
Trevlig helg!

Annika på väg hem

Annika åker bil hem, det är en nyköpt Volvo, den senaste modellen.

Papper Plast Tidningar

När Annika kom hem gick hon ut för att slänga soporna. Annika är noga med att sortera dem ordentligt.

Fred på väg hem

Fred bor i Malmö men jobbar i Stockholm. Så varje helg åker han till sin familj.

När han kommer hem brukar han och hans familj alltid äta vegetariskt.

Louise på väg hem

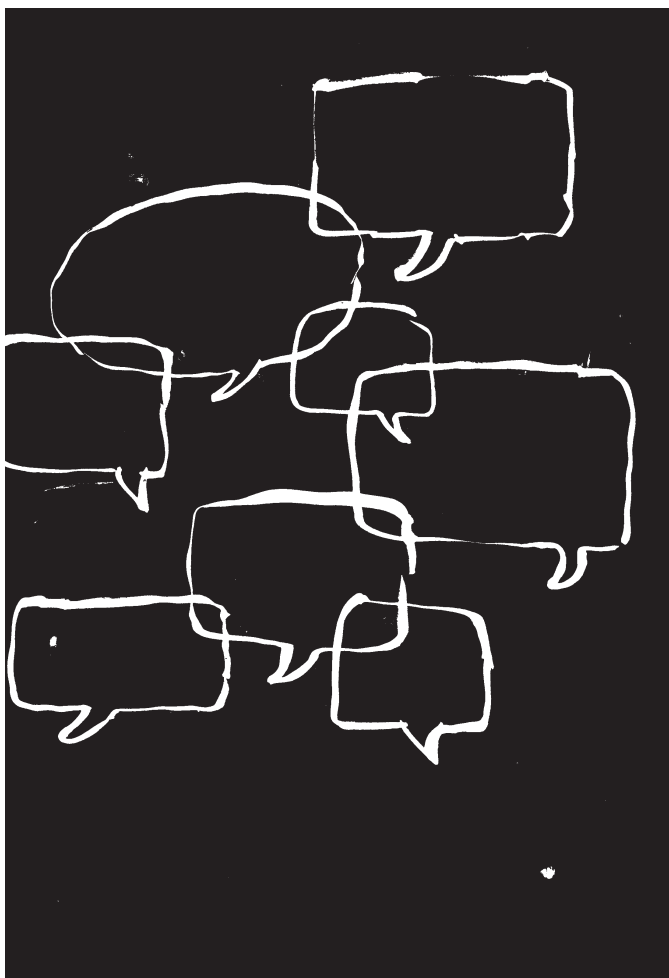
Louise är duktig och cyklar hem.

Men på vägen hem ser hon att det är rea och bestämmer sig för att shoppa lite.

SLUT!

Matilda Lindell, Karlstad

TÄNK OM jag hade fått reda på det tidigare. Jag tycker att alla förtjänar en utbildning som leder till ett arbete i framtiden. Jag ska berätta om hur min tid i skolan har varit och hur jag har kommit dit jag velat.

Sedan grundskolan har jag haft det svårt i skolan eftersom jag har haft det tufft med att läsa och skriva. Jag fick reda på att jag har en språkstörning (språksvårigheter) när jag gick i 9:an. Det var en lättnad att få reda på min funktionsnedsättning men det var också för sent, för när jag kom till gymnasiet kunde jag varken skriva eller läsa. Jag skrev i punktform och läste lättlästa böcker. Detta var en jobbig tid och det kändes som att det skulle ta en evighet för mig att hinna med mina studier. Det kändes inte positivt att ligga på så låg nivå i studierna när man går på gymnasiet och jag var så rädd att jag inte skulle hinna bli färdig, för det tar tid.

Först läste jag svenska med min klass, för jag hade gjort det hittills, men där märkte jag att det inte gick bra för mig. Jag tog hjälp av resurscentrumet som hjälpte mig att få en plats där jag kunde få stöd för mina svårigheter med studierna. Det var där vi märkte hur jag låg till. Det kändes bättre att komma dit för jag kände mig inte lika stressad som jag hade gjort när jag var med min klass som var ännu längre fram i svenskan. Vid den tiden, när jag började på resurs, hade jag nästan inga

mål som jag kunde uppfylla och det kändes som att allt var försent. Dessutom kunde inte jag förstå hur jag hade blivit godkänd i svenska i grundskolan när jag låg så lågt. Men tiden gick och gick och jag fick hjälp av min svenskalärare på resurs. Som tur var kunde hon se att jag skulle lyckas, för det kunde inte jag. Hon provade alla hjälpmedel tills hon hittade något som funkade bra för mig, hon visste att det fanns något som skulle funka. Det gjorde att jag till slut kunde läsa böcker och skriva längre och sammanhängande texter. Jag var så glad när jag kunde läsa min första roman på gymnasiet, då såg jag att jag utvecklades samt lyckades i skolan. Läsningen hjälpte mig mycket med att kunna skriva texter, läsning ger färdighet. Detta har hjälpt mig mycket i min utbildning och jag är så tacksam.

Slutligen vill jag säga att det går att lyckas i skolan även om du får hjälp sent. Det kan ta tid men det viktigaste är att inte ge upp, för det gjorde inte jag.

Elisabeth Anagnosti, Trelleborg

HÄR STÅR JAG, återigen framför spegeln. Några salta droppar slingrar sig nerför pannan och träffar min rödflammiga kind. Jag kom nyss hem från dagens löprunda. Åtta kilometer om dagen minst. Det var målet jag satte upp för några veckor sedan. Stående i samma position som jag gör nu, stirrande ner på min mage och mina lår. Jag tar tag i min svarta polyestertröja och lyfter den. Ångestfyllda tankar virvlar i huvudet på mig. »Jag borde inte skippat träningspasset i tisdags«, tänker jag för mig själv.

Skall det verkligen behöva vara såhär? Skall unga tjejer behöva gå runt med ständig ångest för vad de äter? Inte bara för att leva hälsosamt utan för att inte få större lår än idealet är. Skall tonårsflickor varje år, när det börjar dra ihop sig mot sommar, desperat behöva ge sig ut på långa löprundor i högt tempo eller göra hetsiga situps i hopp om att några kilon skall hinna trilla av innan sommaren?

Jag har under hela mitt liv varit en elitsatsande skidåkare. Från tidig ålder har jag tränat varje dag och tävlat i en sport som kräver stark vilja. Jag har haft konstant prestationsångest på grund av min otroliga tävlingsinstinkt. Vi har jämfört vikt, styrka och tider. Allt blev en tävling. När jag för några år sedan slutade med skidåkning övergick detta till ett ständigt jämförande i vardagen. Vanan som jag hade fått genom skid-

åknigen hade spridit sig till resten av mitt liv och nu jämförde jag min kropp med kroppar jag såg i NKs senaste modetidning.

Under en relativt lång period i mitt liv har min kropp och kroppens storlek varit i fokus. Ibland räckte inte den intensiva träningen. Jag ville bli mindre, jag ville ha mindre ben, mindre midja, mindre armar. Allt skulle vara mindre. Mindre var – och är – idealet. Jag ville se ut som idealet.

Men det måste ske en förändring. Tjejer skall inte under sina tonår behöva bära på ångesttankar tillräckliga för en hel livstid. Det måste finnas ett sätt att lyfta pressen från flickors axlar och låta deras fokus vara skola, nöje och träning på en sund nivå. Jag tror att en attitydförändring kring kroppsideal är nödvändig.

Här står jag återigen framför spegeln, ett halvår senare, med ett förändrat tankesätt. Jag vill få flickor att inse att träning inte är till för att få en kropp man omöjligen kan få och inte ens borde vilja ha, utan att träning är till för att man ska må bra och klara livets alla utmaningar.

Ebba Sandros, Vallda

RUNT, RUNT och runt igen. Ja, det är vad som händer varje sekund i det som vi kallar liv. Vi snurrar runt utan stopp och utan förmåga att för en millisekund kunna stanna upp för att andas, för att andas i stillhet.

För precis som jorden snurrar runt sin egen axel och runt stjärnan solen så snurrar vi själva runt vår egen axel och det vi vidhåller. Det kan vara ett mål, ett intresse, en älskare, ett jobb och många andra saker. Vissa går till och med runt sin egen axel om och om igen medan de hysteriskt försöker hitta något att rotera runt: något att leva för.

Vi är alla organismer som fortsätter vandra i cirklar många gånger utan att veta varför, vi går för det är vad vi är tillsagda att göra – att bara tuta och köra.

Hela livet vandrar vi runt saker som hela tiden ändras samtidigt som vi roterar runt vår egen axel – för alltid söker vi och för det mesta finner vi.

Ja, när vi inte blir snurriga förstås.

Julia Bergkvist, Västerås

JAG FÖRSTÅR inte hur vi som har det så bra kan sitta hemma med våra smartphones och datorer när det faktiskt är krig i andra delar av världen, när vissa människor svälter eller går bort i sjukdomar som cancer. Vi friska och rika borde ta tag i detta och hjälpa till.

Många tänker säkert: »Vad kan vi göra? Vi är inga vetenskapsmän som kan bota Pons Gliom eller andra cancersjukdomar. Vi kan inte trolle eller stoppa allt krigande.«

Men vi kan ändå göra det där lilla som hjälper några.

Exempel på vad du kan göra:

- * Gå ut i jul och ge bort en julklapp till någon som behöver det. Exempel på julklapp: Strumpor, det går jättebra att göra själv.
- * Skänk pengar till cancerforskning och andra organisationer.
- * Ge en liten matbit till någon som behöver.
- * Bygg ett igelkottsbo (det finns instruktioner på nätet och på så sätt kan du få användning för din smartphone). Då kanske du räddar livet på en igelkotte som annars lätt svälter ihjäl under vinterhalvåret när fettreserverna tar slut i kylan.
- * Bli världsförälder och förändra barns liv.
- * Ge blod.

* Koka soppa i vinter och ge till tiggarna utanför mataffärerna.

Något som jag och min mormor gjorde:

Vi hade under en längre tid funderat på hur vi skulle kunna hjälpa till. När vi kom på att vi kunde skänka bort sådant som vi inte längre behövde började vi genast att samla. När vår samling hade blivit väldigt stor tog vi reda på vart vi skulle kunna skänka sakerna. Vi hittade en organisation som man kunde kontakta om man hade gamla saker som man inte behövde längre. Det vi skänkte gick till ett flyktingläger. Vi skänkte kläder, en barnvagn, en dammsugare, skor, dockor som vi sydde små dockkläder till, leksaker, skolväskor och en massa annat. Saker som vi inte hade någon användning för fick någon som behövde dem mer än vi och det kändes bra att göra en sådan sak. Organisationen som vi skänkte till tog bara emot saker i staden där jag bor men det finns säkert någon organisation som du kan skänka dina saker till.

Jag och min kompis tänkte göra armband och pärlplattor som vi skulle sälja. För pengarna skulle vi köpa saker i Unicefs gåvoshop som behövande skulle få. Detta blev tyvärr aldrig av men det var en bra idé.

Det finns mycket du klarar av om du bara VILL!

Frida Säker Bergh, Luleå

SVERIGE, drömsamhället. Det är nog vad många skulle säga. Och drömsamhället Sverige är precis vad jag ska prata om nu.

Jag vill påstå att de flesta i Sverige väljer att ignorera de människor som är mest utsatta om man inte råkar ha någon direkt anknytning till dem. Tankesättet att det för det mesta är någon annan än jag själv som har fel är också vanligt. Det här är vad jag vill kalla individualism, att välja att sätta sig själv först, en av Sveriges mest dödliga sjukdomar.

Låt oss kolla på Sverige och några av de största debatterna vi har just nu. Sverige vet att världen är på väg att förstöras och att man som konsument har makt att förändra detta genom att äta vegetariskt en dag i veckan. Ändå väljer Sverige att inte göra det eftersom Sverige »inte gillar vegetarisk mat« och »man blir inte mätt«. Sedan förnekar Sverige att miljöförstöringarna gör att miljontals människor måste fly. En annan het debatt är integrationen. Detta löser Sverige genom att göra sitt absolut bästa för att undvika att prata med människor som kommer någon annan stans ifrån eftersom det är mer bekvämt att göra så. Visst tycker Sverige det är viktigt att de nya betar sig som svenskar men Sverige tänker minsann inte prata med dem och berätta hur.

Så här fungerar drömsamhället Sverige. Men hur kan vi kalla det en dröm när det är så mycket som inte är bra? Jag tror inte det handlar om att människor inte vet, jag tror det handlar om att människor väljer att ignorera. Vi försöker hela tiden göra det så enkelt för oss själva som möjligt och när vi blir påmind om att vi måste tänka på någon annan än oss själva, då blir det jobbigt. Jag tror att det är därför som så många vill stoppa invandringen och jag tror det är därför som så många ignorerar informationen om ett hållbarare sätt att konsumera – för om man bryr sig behöver man också acceptera att vi inte lever i ett drömsamhälle. Förnekelsen, individualismen, blir då en enklare väg att gå.

Jag hade en liknande diskussion med en mellanstadieklass en gång. De skulle komma fram till hur deras drömklass skulle se ut. I början skyllde de det som var dåligt på varandra, de orkade inte riktigt tänka längre än så. Jag kan se likheter mellan Sverige och denna mellanstadieklass. Det är aldrig ens eget fel att något är dåligt. Skillnaden är att mellanstadieklassen började reflektera över vad de själva kunde göra för att uppnå drömklassen och kunde till slut hitta en plats för alla. Det klarar inte Sverige, individualismen har redan tagit oss.

Alma Gunnarsson, Laholm

FEMTON BAST, löjlig stress, prov och läxor varje vecka. Gymnasieval som sakta men säkert kryper mot oss. Jag har varken tid för fritidsaktiviteter eller för att umgås med mina polare. Jag kan vissa veckor känna mig som en fånge där studierna blir mitt straff. Det enda som får mig att tänka på något annat är om jag skippar två timmars plugg för att träna istället, men då får jag ångest eftersom jag behövde pluggtiden.

Jag upplever denna enorma stress nu i nian. Jag kan vakna upp med huvudvärk efter en natts plugg eller med en klump i magen om jag inte har gjort nattens plugg och behöver komma på en bortförklaring.

Förutom denna press från alla möjliga håll blir vi tonåringar på ett eller annat sätt också påverkade av samhällets normer. Pojkar, eller numera killar och män, ska klä sig på ett visst sätt, de ska vara tuffa och de ska inte sminka sig. Flickor, eller numera tjejer och kvinnor, ska sminka sig och vara extremt smala som en modell på Instagram. Det sjuka är att samhället dessutom försöker säga att tjejer ska ha stora bröst och killar ska vara muskulösa, något som helt beror på varje persons mognad. Ungdomar utvecklas olika snabbt och oavsett vad normerna är så kan tjejerna inte påverka när de får bröst.

Jag har själv aldrig tänkt på hur jag klär mig till exempel, däremot har jag ett flertal gånger funderat på att skaffa ett gymkort eftersom normerna säger att jag borde vara lika muskulös som Arnold Schwarzenegger. Jag har även kollat på mig själv i spegeln och undrat varför jag har fräknar, varför jag alltid ser trött ut fastän jag är pigg och varför jag inte ser lika bra ut som Zac Efron. Jag kan lova att jag inte är den enda tonåringen som ifrågasätter mig själv varje dag.

Vi tonåringar är just nu som klippor, som sakta formas av normerna i samhällets havsvågor.

Vart vill jag då komma? För det första vill jag uppmana företag såsom Kappahl, Lindex och andra klädbutiker att tänka sig för. Måste tjejerna som ni har i er reklam vara nästintill underviktiga? Måste de se perfekta ut och ge unga tjejer ångest? Kan ni inte ha modeller som bryter mot normerna?

Jag vill även uppmana alla tonåringar som har problem med normerna, att försöka sluta kolla på Instagram och de snygga modeller som ni följer. Testa att ge er själva komplimanger istället för att trycka ner er själva.

Nils Durgé Alström, Göteborg

JAG ÄR EN 15-årig individ med, för det mesta, kloka värderingar och som oftast tar sunda beslut. Jag har blod från två olika delar av världen och från två olika kulturer, blod från två olika etniciteter och från två olika folk. Mitt hår är lockigt som snurrat presentsnöre, mina ögon flödar av brun färg och min hud har samma nyans som de lena sanddynerna i Dubais öken. På min vägg hänger en palestinasjal, precis ovanför min säng där jag vilar mitt huvud på natten. Den hänger där för att dagligen påminna mig om den delen av mig och allt vad den innebär.

Jag har vuxit upp med personer som trott att mitt lockiga hår är fritt fram att röra och leka med. Jag har vuxit upp med barn som frekvent frågat om jag är brun året om, som om det är något helt utomjordligt och förbluffande. Deras händer i håret och frågorna om hudfärg får mig att känna mig som ett inburat djur på zoo. Enbart där för publikens tillfredsställelse.

I mitt huvud snurrar många frågor lika flitigt som en polis-helikopter över Göteborg en stökig lördagskväll. Den frågan som snurrar mest är varför det fortfarande är så viktigt för människorna i vårt moderna samhälle att dela och delas in i grupper, att sätta etiketter på allt och alla. Gay eller straight, cool eller tönt, svensk eller blatte. Enligt normen är det ytterst viktigt att veta vilken grupp man tillhör. Vårt samhälle består

av människor som är så fokuserade på ytligheter att de glömmet bort att lära känna varandras själar. Har vi fortfarande kvar djuriska instinkter om flock och ras, 2018? Jag trodde att vi hade gått vidare från alla extremnationalistiska tankesätt. Jag trodde vi var toleranta och inbjudande, med alla fördomar släppta. Har vi inte lärt oss någonting av historien?

Jag är född i Sverige men mitt utseende säger något annat. Det står svensk i passet men mannen på flygplatsen frågar var jag egentligen kommer ifrån. För en växande ung människa är det synnerligen ångestfyllt att man måste veta exakt vem man är. Föreställ dig känslostormen när man som ung individ ska bestämma sig för vilken grupp man tillhör. För mig är frågan om jag är svensk eller blatte. Jag får en härlig skål av ångest, ensamhet, ilska och sorg att äta från. Mums, eller hur?

Nora El-Nawajhah Öhberg, Göteborg

FÖR ATT vår värld skall fungera och skötas på rätt sätt måste den ekonomiska och miljövänliga medvetenheten finnas där hos oss människor. Vi kan bidra på många olika sätt och det är viktigt att varje människa tar ansvar. Världen har kommit överens och möjligheterna att förändra världen har förbättrats under modern tid. De globala målen har införts. Dessa mål är viktiga för oss människor på många olika sätt. De säger till exempel att jämställdheten ska öka och att krigen ska minska. Detta ska göra vår planet till en bättre plats att leva på.

De globala målen är en tårta med alla ingredienser. I de globala målen finns allt som vi behöver för att vår jord skall bli en så bra plats som möjligt att leva på. Det finns 17 olika bitar och varje bit har sin värdefulla betydelse i tårtan. Min favorit av alla 17 mål är nummer 1: »Ingen fattigdom«. Detta är mitt favoritmål eftersom jag anser att ingen skall behöva gå runt med smutsiga kläder. Inga människor skall behöva leva ett vardagligt liv med sjuka kroppar som de inte kan medicinera. Alla människor skall ha tillgång till rena och varma kläder samt en bra hygien för att inte drabbas av onödiga sjukdomar.

För att vi ska få en bättre värld med mindre fattigdom krävs ett hårt arbete och ett ansvar hos ledande partier runt om i världen. Vi måste fokusera och ge uppmärksamhet åt de länder

som behöver hjälp och stöd. Fler faddrar behövs samt att främja en stabil styrelseform. Det behövs duktiga och ärliga regeringar som ser till att allting sker under korrekta förhållanden.

Idag är det allt för många som dör av svält och hunger. Enligt UNICEF dör ca 15 000 barn under 5 år varje dag på grund av all fattigdom och svält. Fattigdom innefattar inte bara smutsiga kläder och svåra sjukdomar i det vardagliga livet, som jag tidigare skrev om. Svälten är även en stor påverkande faktor till att barn dör varje dag.

Vi människor måste tänka större och fundera på hur det skulle vara om vi var fast i deras situation. Deras plats i livet är inte densamma som vårt trygga och glädjefulla levnadslopp. Tänk att tusentals föräldrar får se sina barn dö på grund av att de inte har ätit en tillräcklig mängd föda. Vi i Europa och de rikare världsdelarna har inte dessa problem. Eftersom vi inte har dessa problem, måste vi sträcka ut handen och hjälpa dem som behöver hjälp.

Tillsammans bekämpar vi fattigdomen!

Mattias Karlsson, Trelleborg

JAG DRÖMMER om en värld där frågan »vad är du?» kan besvaras med »människa« och inte med etnicitet.

En värld där »hudfärgat« inte är vitt.

En värld där stereotypiska normer inte längre kontrollerar och förstör våra liv.

En värld där vem jag är inte baseras på var jag bor, vad jag har på mig eller vem jag umgås med.

Jag drömmer om en annan värld.

Maryam Romanos, Spånga

TANKAR OM VÅR TID

© Text: Nils Durgé Alström, Elisabeth Anagnosti,
Frida Säker Bergh, Julia Bergkvist, Alma Gunnarsson,
Mattias Karlsson, Naomi Kouame, Maryam Romanos,
Felix Rosenberg, Ebba Sandros, Jacob Quiroga Sebbfalk,
Matilda Vikström och Nora El-Nawajhah Öhberg 2018

© Serie: Matilda Lindell 2018

© Illustrationer: Johan Unenge 2018

Redaktör: Fanny Richloow

E-bok: ISBN 978-91-639-8036-7

E-boksproduktion: Bonnierförlagens produktionsavdelning

Tack till Arctic Paper och Göteborgstryckeriet

www.lasrorelsen.nu

TANKAR OM VÅR TID

av 14 unga

Nils Durgé Alström, Göteborg

Elisabeth Anagnosti, Trelleborg

Frida Säker Bergh, Luleå

Julia Bergkvist, Västerås

Alma Gunnarsson, Laholm

Mattias Karlsson, Trelleborg

Naomi Kouame, Göteborg

Matilda Lindell, Karlstad

Maryam Romanos, Spånga

Felix Rosenberg, Göteborg

Ebba Sandros, Vallda

Jacob Quiroga Sebbfalk, Göteborg

Matilda Vikström, Piteå

Nora El-Nawajhah Öhberg, Göteborg

LÄS LOV

www.lasrorelsen.nu